

סדר הלימוד ליום טו שבט [יום 133 בשנה]

קב

ישראל השוו עבד לקונו ודברו בלחם שבא לחם מן השמים ובמים שבא להם מן הארץ, והוא שלא כדרך העולם שהמים בא מלמעלה למטר השמים תשתה מים והארץ מוציאה לחם, לכן כשבאו סמוך לארץ ישראל שראו אלו השני מדריגות בארץ שהם היפוך סדר העולם, לכן באו הוציאו דבה, שמעו שלא יבואו לארץ ישראל, שלא היה יכול לטעום אותו הדור מפירות הארץ כלום, א"ר עקיבא כשהיה מגלים להם הסל הבא מן פירות הארץ היו מתים, שנאמר אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה וכו', הם שרננו וידבר העם הם השיבום למה העליטנו ממצרים למות במדבר, שלא זכינו לשום טובה בעולם, אין לחם על פי הטבע מלמטה רק מלמעלה, ואין מים מלמעלה על פי הטבע רק מלמטה - ואלו שיצאו ממצרים לא היו יכולין לרנן על המים, כי גם כן במצרים לא היה להם מטר מלמעלה, לזה חזרו ורננו על הלחם לבד, נפשינו קצה בלחם הקלוקל, שזה עיקר תרעומתן, ולא הזכירו המים - ולפי שדברו על הלחם ועל מים, לכן על לחם שלח "נחש עפר לחמו", ונגד המים שלח בהם שרפים, שאין מים לכבות האש השרף, וינשכו את העם, הם שיצאו ממצרים, שלא רננו רק בלחם לבד, כי גם שם מים למטה - וימת עם רב, הם ערב רב שעלו אתם, שהיו משאר אומות שיש להם מטר מלמעלה, עליהם אמר רב בקמץ, ויבא העם אל משה, הם אותן שקלקלו בלחם, חטאנו כי דברנו ביי"י ובך, הם אילו שדברו בלחם לבד, וידוע שהמן בא משם י"י ולא משם של אלקים, והם באו לתקן חטא של לחם שדברו נפשינו קצה, לכן אמרו התפלל אל י"י ויסר

מעלינו הנחש שהוא בא עבור לחם - ויתפלל משה בעד העם סתם, לא קאמר בעד מה, כי לא היה יודע אם חזרו נחש דלעילא לאתערא

הקב"ה אמר למשה עשה לך שרף ומשה עשה נחש נחושת ע"ד הפשט ישראל השוו עבד לקונו ודברו בלחם שבא לחם מן השמים ובמים שבא להם מן הארץ והוא שלא כדרך העולם שהמים בא מלמעלה למטר השמים תשתה מים והארץ מוציאה לחם כ"ש (יהושע ה) ויאכלו מעבור הארץ לכן כשבאו סמוך לא"י שראו אלו השני מדריגות בארץ שהם הפך סדר העולם לכן באו הוציאו דבה שמעו שלא יבואו לא"י כמ"ש במדרש ע"פ נפשינו קצה בלחם הקלוקל שלא הי' יכול לטעום אותו הדור מפירות הארץ כלום א"ר עקיבא כשהי' מגלים להם הסל הבא מן פירות הארץ היו מתים שנאמר אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה וכו' הם שרננו וידבר העם הם השיבום למה העליטנו ממצרים למות במדבר שלא זכינו לשום טובה בעולם אין לחם ע"פ הטבע מלמטה רק מלמעלה ואין מים מלמעלה ע"פ הטבע רק מלמטה ואילו שיצאו ממצרים לא היו יכולין לרנן על המים כי גם כן במצרים ג"כ לא הי' להם מטר מלמעלה לזה חזרו ורננו על הלחם לבד נפשינו קצה בלחם הקלוקל שזה עיקר תרעומתן ולא הזכירו המים ולפי שדברו על הלחם ועל מים לכן על לחם שלח (ישעי' סה) נחש עפר לחמו ונגד המים שלח בהם שרפים שאין מים לכבות האש השרף וינשכו את העם הם שיצאו ממצרים שלא רננו רק בלחם לבד כי גם

שם מים למטה וימת עם רב הם ערב רב שעלו אתם שהיו משאר אומות שיש להם מטר מלמעלה עליהם אמר רב בקמץ ויבא העם אל משה הם אותן שקלקלו בלחם חטאנו כי דברנו ביי"י ובך הם אילו שדברו בלחם לבד וידוע שהמץ בא משם יי"י ולא משם של אלקים והם באו לתקן חטא של לחם שדברו נפשינו קצה לכן אמרו התפלל אל יי"י ויסר מעלינו הנחש שהוא בא עבור לחם כמ"ש רש"י יבא נחש שכל המינין נטעמו לו טעם א' ויפרע מן אותם שדברו במן שהי' בו כל טעמים בעולם והם הראו שלא הי' בו שום טעם וחטאו באלקים שממנו המים מלמטה גבורות גשמים ויתפלל משה בעד העם סתם לא קאמר בעד מה כי לא הי' יודע אם חזרו נחש דלעילא לאתערא.

קד

גלות הזה של אדום הוא על עון לשון הרע - וידבר העם באלקים ובמשה למה העליטנו מארץ מצרים, בכל גליות אנו יושבין תחת ק"ל משיריין דיליה, ומיד כשמתעוררין ישראל לשון הרע, מתעוררין כל הנחשים, וישראל ראו שהכל תלוי באותו תנין גדול רובץ בתוך יאוריו, לכן בקשו ויסר מעלינו את הנחש - במסורה ג"פ 'ויסר', ויסר הערב מפרעה ומכל עבדיו, יסר את הנחש, ויסר את אופן מרכבותיו, פרעה היה התנין ועליו היו תלוין כל הערבוביא, ז"ש ויסר את הערוב ויסר את אופן מרכבותיו אופני מרכבותיו מבעי למימר או אופן מרכבתו אבל בזה האופן תלוין כל המרכבות, או שבקשו על ערב רב שהיה אתם וגרמה להם ערבוביא בישא, ז"ש ויסר את הערב שהם ערב רב, אז ויסר את הנחש, כי לא נחש

ביעקב, לכן אמר הנחש בלשון יחיד, כי בזה הנחש תלוין כל המרכבות, אפ"ן בגי' סמא"ל, כל המרכבות בנוין עליו, לכן עשה משה נחש נחושת, כי ההרים הרי נחושת, והביט אל הנחש וחי, כי גלות מכפרת עון, והפסוק אומר: "לכן גלה עמי מבלי דעת", ר"ל שאינם רוצים לידע שהם בגלות, ואין מקבלים עול גולה עליהם, אבל והביט אל לשון הרע שדיבר, וזרקו אותו לנוקבא דתהומא רבא, וכשיביט האדם באלו ענינים אזי וחי

ותקצר נפש העם בדרך ד' פעמים ותקצר במסורה נגד ד' גליות אבל גלות הזו של אדום הוא על עון לשון הרע וידבר העם באלקים ובמשה למה העליתנו מארץ מצרים הלא טוב הי' לנו לשבת במצרים ז"ש וישב שם ימים רבים שהיו ראויים להיות כל ד' גליות שאנו יושבין בד' מלכיות שנים רבים הי' לנו ראוי לשבת במצרים למות במדבר על גליות אלו ונפשינו קצה בלחם רע עין שהוא ק"לק"ל חסר (איוב כד) קל הוא על פני המים כי בכל גליות אנו יושבין תחת ק"ל משיריין דיליה ומיד כשמתעוררין ישראל לשון הרע מתעוררין כל הנחשים וישראל ראו שהכל תלוי באותו תנין גדול רובץ בתוך יאוריו לכן בקשו ויסר מעלינו את הנחש במסורה ג"פ ויסר (שמות י) ויסר הערב מפרעה ומכל עבדיו יסר את הנחש ויסר את אופן מרכבותיו פרעה הי' התנין ועליו היו תלוין כל הערבוים ז"ש ויסר את הערוב ויסר את אופן מרכבותיו אופני מרכבותיו מבעי למימר או אופן מרכבתו אבל בזה האופן תלוין כל המרכבות או שבקשו על ערב רב שהיה אתם וגרמה להם ערבוביא בישא ז"ש ויסר את הערב שהם ערב רב אז ויסר את הנחש כי לא

נחש ביעקב לכן אמר הנחש בלשון יחיד כי בזה הנחש תלויין כל המרכבות אפ"ן בגי' סמא"ל כל המרכבות בנויין עליו לכן עשה משה נחש נחושת כי ההרים הרי נחושת והביט אל הנחש וחי כי גלות מכפרת עון והפסוק אומר (ישעי' ה) לכן גלה עמי מבלי דעת ר"ל שאינם רוצים לידע שהם בגלות ואין מקבלים עול גולה עליהם אבל והביט אל לשון הרע שדיבר וזרקו אותו לנוקבא דתהומא רבא וכשיביט האדם באלו ענינים אזי וחי.

